

Status nye EU-regler om revisjon

EU-kommisjonen fremmet i november 2011 forslag til nye EU-regler om revisjon og revisorer – «Reform av revisjonsmarkedet». Dersom forslaget blir gjennomført, vil det få store konsekvenser for profesjonen, særlig i markedet for revisjon av foretak av allmenn interesse.

Artikkelen er forfattet av:

Cand. jur.
Espen Knudsen
Fagsjef rammebetingelser
Den norske Revisorforening

Forslaget tar sikte på å klargjøre revisors rolle og styrke tilliten og stabiliteten i Europas kapitalmarkeder. EU-kommisjonen mener også at det er behov for å redusere konsentrasjonen i markedet for revisjon av børsnoterte selskaper. EU-kommisjonens forslag er nærmere omtalt i en artikkel i Revisjon og Regnskap nr. 1 2012.

Norske myndigheter står på sidelinjen

EU-kommisjonens forslag diskuteres nå i EU-parlamentet og Rådet¹ i den første av tre mulige behandlingsrunder. Prosessen har kommet lengst i EU-parlamentet. Her er det offentliggjort flere innspill til parlamentskomiteene som skal uttale seg før EU-parlamentet skal stemme over saken i plenum. I Rådet behandles saken foreløpig på embetsmannsnivå. Politikerne har ikke hatt saken til realitetsbehandling. Norske myndigheter har ikke adgang til behandlingen verken i EU-parlamentet eller i Rådet.

Behandlingen i EU-parlamentet så langt og enkelte signaler fra behandlingen i Rådet, tyder på at EU-kommisjonens forslag ikke kommer til å få fullt gjennomslag, selv om de ulike innspillene spriker mye. Det er likevel ganske klart at vi fortsatt vil ende opp med betydelige endringer.

Størst endringer for revisjon av foretak av allmenn interesse

De mest omfattende delene av EU-kommisjonens forslag gjelder revisjon av foretak av allmenn interesse (FAI). Kommisjonen foreslår å utvide FAI-definisjonen slik at blant annet verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond blir omfattet. Dette utgjør en god del selskaper i Norge. Enkelte i EU-parlamentet har gått mot en slik utvidelse.

Kommisjonen går inn for å begrense adgangen til å levere attestasjonstjenester mv. til revisjonsklienter, såkalte «audit related services». For FAI-klienter skal honoraret for slike tjenester ikke kunne utgjøre mer enn 10 % av revisjonshonoraret. Dette forslaget har fått mye motbør i EU-parlamentet. Flere ønsker å fjerne eller lempe på dette kravet, men det har også kommet innspill om å skjerpe det ytterligere.

Forbud mot rådgivning

Kommisjonen foreslår forbud mot å yte annet enn revisjons- og attestasjonstjenester til FAI-klienter, inkludert skatterådgivning, annen rådgivning, regnskapsføring, internrevisjon, verdsetting, fairness opinions, comfort letters og due diligence – «non audit services». Innspillene i EU-parlamentet er ikke entydige, men tendensen går i retning av å moderere forslaget om et absolutt forbud.

Kommisjonen går inn for å forby revisjonsselskaper i store nettverk der minst ett av selskapene har mer enn 1/3 av sine revisjonsinntekter fra store foretak av allmenn interesse, å yte annet enn revisjonstjenester overhode – «pure audit firms». Dette forslaget har møtt stor motstand i EU-parlamentet, men det er også noen som vil beholde det.

Firmarotasjon

EU-kommisjonen foreslår regler om firmarotasjon der et revisjonsoppdrag for FAI-klienter ikke skal kunne vare lenger enn seks år. Perioden kan være ni år dersom foretaket velger to revisorer – felles. I EU-parlamentet har de fleste gått inn for en lengre periode. Det er spilt inn forslag både om 14 år, 25 år og ingen begrensning.

TIDLIGST: Dersom det blir enighet i første behandlingsrunde, kan nye EU-regler om revisjon bli endelig vedtatt høsten 2013 eller våren 2014.

¹ Rådet er medlemsstatenes beslutningsorgan i EU-samarbeidet. Rådet settes sammen av en minister fra hver medlemsstat, enten fagstatsråder ut fra de saker som skal avgjøres eller stats- og regjeringssjefer.

Felles revisjon

Krav om å velge to revisorer – «joint audit» – har vært mye diskutert, men er ikke foreslått av EU-kommisjonen. En lengre periode for firmarotasjon skulle imidlertid være et insentiv for felles revisjon. Det er heller ikke stemning i EU-parlamentet for å innføre krav om felles revisjon, men enkelte innspill går ut på å introdusere flere insentiver, f.eks. at honorarandelen fra attestasjoner mv. kan være større ved felles revisjon.

Revisjonsberetningen

Etter EU-kommisjonens forslag skal revisjonsberetningen inneholde mye informasjon ut over uttalelsen om regnskapet, bl.a. om bruk av substanstesting og analytiske kontrollhandlinger, vesentlighetsgrenser og risiko for feilinformasjon. Revisor skal utarbeide en egen rapport til revisjonsutvalget med en detaljert forklaring av resultatene av revisjonen. Det er stor tilslutning i EU-parlamentet til prinsippet om utvidet revisorrapportering om foretak av allmenn interesse. Innspillene går likevel i retning av å begrense detaljkravene. Dette kan være påvirket av det arbeidet som pågår i IAASB med å endre de internasjonale standardene om revisjonsberetningen.

Revisjonsutvalgets oppgaver

Revisjonsutvalgene skal etter Kommisjonens forslag få utvidede oppgaver i prosessen med å velge revisor og i kontrollen med revisjonsoppdraget. Bl.a. må tilleggstjenester godkjennes av revisjonsutvalget. Det er bred tilslutning i EU-parlamentet til å utvide revisjonsutvalgets ansvarsområde, men det er flere ulike forslag til hva de bør gjøre.

Regulering på EU- eller medlemsstatsnivå

Etter EU-kommisjonens forslag skal regler om FAI-revisjon fastsettes i en forordning. Dette er regler som skal gjelde ordrett i de enkelte landene slik de er vedtatt i EU. Flere mener dette går for langt, og går inn for at dette i stedet bør reguleres i et direktiv som må gjennomføres i medlemslandenes egen lovgivning på samme måte som reguleringen av revisorer og revisjon for øvrig.

Bruk av ISA

EU-kommisjonen foreslår nye bestemmelser om at revisjonen både av foretak av allmenn interesse og mindre foretak skal utføres i samsvar med internasjonale revisjonsstandarder – ISA. Det er liten motstand mot dette i EU-parlamentet, men det har kommet innspill om å styrke statu-

sen til ISA-ene ytterligere ved at nye og endrede standarder løpende skal bli en del av EU-kravet. Etter Kommisjonens forslag fordrer det egne EU-vedtak.

Proporsjonal anvendelse

Kommisjonen går inn for at hvert land skal sørge for at anvendelsen av ISA-ene ved revisjon av små og mellomstore selskaper er tilpasset disse selskapenes størrelse og kompleksitet. Dette skal også tas hensyn til av revisortilsynsmyndighetene i det enkelte land. For små selskaper kan hvert enkelt land innføre andre former for lovbestemt revisorkontroll av årsregnskapene som et alternativ til revisjon. Dette ser ut til å få tilslutning.

Tilsynsmyndighetens rolle

En offentlig myndighet (Finanstilsynet) må ha ansvaret for tilsyn og ekstern kvalitetskontroll. Kommisjonen foreslår å begrense adgangen til å legge deler av kvalitetskontrollen til bransjeorganer. Dette forslaget har møtt mye motstand i EU-parlamentet. Mange ønsker å opprettholde foreningsbasert kvalitetskontroll.

Rådet

Vi har også fått noen signaler fra det forberedende arbeidet i Rådet¹, der det arbei-

des med et utkast til kompromisstekst. Signalene herfra går i retning av å modifisere EU-kommisjonens forslag med regler som ligner mer på det vi har i det gjeldende revisjonsdirektivet og i de internasjonale standardene. Krav til firmarotasjon er ikke avklart. Signalene går videre i retning av mer regulering i direktiv fremfor i forordning.

Ny revisorlovgivning i Norge

Dersom det blir enighet i første behandlingsrunde, kan nye EU-regler om revisjon bli endelig vedtatt høsten 2013 eller våren 2014. Dersom saken må gjennom to eller tre behandlingsrunder, noe som slett ikke er usannsynlig, vil reglene kunne bli endelig vedtatt sent i 2014 eller i 2015. Ut fra dette ser det nå ut til at nye EU-regler kan tre i kraft i de enkelte landene i 2016 eller 2017 med virkning for regnskapsåret 2017 eller 2018.

I Norge legges det opp til å oppnevne et nytt lovutvalg som skal utrede behovet for endringer i revisorloven, inkludert gjennomføringen av nye EU-regler, og eventuelt også endringer i regnskapsførerloven. Dette lovarbeidet må tilpasses fremdriften i EU-prosessen.

Årsregnskapet i teori og praksis

Årsregnskapet i teori og praksis 2012

Årsregnskapet i teori og praksis er et nyttig oppslagsverk og en praktisk veileder for alle som deltar i utarbeidelse, kontroll eller vurdering av norske årsregnskaper og årsberetninger.

Boken gir en lettfattelig og praktisk veiledning i utarbeidelse av årsregnskap for regnskapspliktige virksomheter. Den tar opp de fleste faglige problemstillinger som normalt oppstår i arbeidet med årsregnskapet, og anviser løsningsforslag.

Den nye utgaven inkluderer hele oppslagsverket som søkbar Smartbok, en e-bokløsning utviklet av Gyldendal.

Jens-Erik Huneide, Kirsten Pedersen, Hans Robert Schwencke og Dag Olav Haugen
ISBN: 9788205432345
Kr 799,-

Gyldendal Akademisk | tlf: 22 03 41 00 | www.gyldendal.no/Gyldendal-Akademisk/OEK-og-ledelse